Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Oto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețul inserțiunilorū: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ iese în fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate
Pe unu anu 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unu anu 12 fl. pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 135. Brașovŭ, Vineri 16 (28) Iunie 1889.

Brașovŭ, 15 Iunie

Precum se vede, vomŭ avé sĕ înregistrămŭ în rendulŭ acesta și în delegațiunĭ ședințe turtunóse, căcĭ animositățile dintre partidele maghiare s'au străplântatŭ din dietă în delegațiunea ungară.

Inceputulŭ s'a făcutŭ în prima ședință a comisiunei pentru armată însărcinată de delegațiunea ungară cu studiarea și desbaterea bugetului ministeriului comunŭ de resboiu. Erau de față ministrulŭ de resboiu baronŭ Bauer și miniștrii ungurescĭ: Tisza, Fejervary, Orczy și Teleki.

Membrii guvernamentalĭ, carĭ se 'nțelege formeză pretutindenĭ maioritatea, voiau ca comisiunea sĕ între fără amânare în discusiunea bugetului și sĕ 'lŭ voteze, cu tóte că proiectele ministrului de resboiu fuseseră împărtășite numai cu 48 de ore mai înainte membrilorŭ delegațiunei, în care timpŭ scurtŭ era imposibilŭ de a fi studiate. Numai spre a ceti aceste proiecte se cerŭ aprópe 12 óre, cum le-ar mai fi pututŭ dér studia membri comisiunei pentru armată în alte 12 óre?

Din causa acésta oposiționalulŭ Akos Beothy a făcutŭ o propunere de amânare a desbaterii pentru câteva ḑile, ca sĕ se pótă studia cum se cade bugetulŭ, dér membrii guvernamentalĭ n'au voitŭ nicĭdecum sĕ cedeze și au respinsŭ propunerea oposițiunei.

Atuncĭ s'a redicatŭ Beothy și a declaratŭ, că elŭ și soții seĭ de principiu, cu toții trei la numĕrŭ, nu vorŭ mai lua parte la desbaterile comisiunei. A criticatŭ apoi aspru metoda superficială de desbatere, care compromite delegațiunea și póte avé numai urmărĭ rele. „Noi părăsimŭ comisiunea“, ḑise Beothy, „și vomŭ aduce la cunoscința delegațiunei acésta procedere a nóstră. Judece opiniunea publică a țĕrii asupra nóstră!“

După acéstă declarațiă membrii oposiționalĭ ai comisiunei părăsiră sala și cu ei eși și contele Apponyi, care era de față ca ascultătorŭ.

Acum se asigură că oposițiunea va desfășura în ședința plenară a delegațiunilorŭ o „acțiune energică“, cerendŭ acolo dela ministrulŭ de resboiu deslușirile de lipsă.

Astfeliu se punŭ în perspectivă ședințe furtunóse ale delegațiunei ungare, unde póte vorŭ rĕsuna din nou strigătele de „Josŭ cu Tisza!“ Priveliscea va fi interesantă, deorece până acum au mersŭ în delegațiunĭ tóte netedŭ, fără desfășurarea pasiunilorŭ de partidă, împlinindu-șĭ aceste corpurĭ în liniște chiămarea lorŭ de a vota bugetele, ce li-se presentau.

Se rapotéză, că maioritatea comisiunei amintite a fostŭ consternată vĕḑendŭ purtarea oposiționalilorŭ, dér iute se reculese și luă in desbatere bugetulŭ.

Procederea acésta o califică foile oposiționale maghiare, numindu-o „frivolitate politică.“ Incidentulŭ le-a fostŭ binevenitŭ ca sĕ pótă îndrepta nouĕ acusațiunĭ în contra partidei guvernamentale și a șefului ei.

„Buna cuviință parlamentară“, scrie fóia lui Apponyi, „cerea ca partida guvernului sĕ împlinéscă dorința de amânare a oposiției, dér se vede că acéstă partidă nu s'a desbărătŭ încă de apucăturile, ce și le-a însușitŭ în cursulŭ desbaterei asupra legii militare. Ea nu cunósce echitatea și dreptulŭ, ci numai violența și forța“.

Se mai plânge numita fóiă asupra „spiritului mefistofelicŭ, care a aousŭ atâta năpaste peste Ungaria și care află cea mai mare plăcere în a ațița partidele una în contra alteia“.

A uitatŭ fóia ungurescă sĕ adauge, că acestŭ „spiritŭ rĕu alŭ Ungariei“, mai află o deosebită plăcere și în a ațița ura contra naționalitățilorŭ nu numai contra partidei oposiționale maghiare.

Furtuna, ce se ridică contra ministrului-președinte Tisza în sînulŭ delegațiunei ungurescĭ are mai multŭ decâtŭ o importanță simptomatică. Se vede că norocululŭ l'a părăsitŭ de totŭ pe Tisza, căcĭ tocmai când se credea mai scutitŭ, fiind departe de centrulŭ agitațiunilorŭ contra lui și avêndŭ ministeriulŭ reconstituitŭ, atuncĭ se vede din nou amenințatŭ de furia oposițiunei.

Inregistrândŭ întrebarea, ce monarchulŭ a adresat'o unui delegatŭ „décă viitórea sesiune a dietei, va decurge liniștitŭ“? fóia lui Apponyi ḑice: „Rĕspunsulŭ l'a datŭ maioritatea delegațiunei. Ea vrea furtună și furtună va avé“.

DIN AFARĂ.

România și Austro-Ungaria.

„Politische Correspondenz“ din Viena a publicatŭ unŭ articolŭ, în care face sĕ reésă purtarea corectă pe care cabinetulŭ, presidatŭ de d-lŭ Lascarŭ Catargiu, a avut'o față de monarchia austro-ungară, și se miră de atacurile la carĭ se dedau óre-carĭ organe din presa vieneză în contra acestui cabinetŭ, atacurĭ ale cărorŭ motivŭ și țintă nu le pricepe de locŭ. Autorulŭ articolului sfătuesce presa vieneză sĕ nu se amestece în certurile interióre ale partidelorŭ din România și sĕ nu jignéscă în orgoliul sĕu naționalŭ o țéră, a cărei amicițiă póte fi prețiósă și alŭ cărei concursŭ n'a fostŭ nicĭ-odată de desprețuitŭ.

„Corespondența politică“ amintesce depeșa adresată de Marele Duce Nicolae Principelui Carolŭ alŭ României în 1877 pentru a'lŭ ruga sĕ alerge cu armata sa în ajutorulŭ lui. *O țéră, care póte se puc în linia 150.000 ómeni de trupe esercitate și care ridică fortificațiunĭ capabile de a ocupa și de a neutralisa 200,000 inimicĭ, nu e o cantitate negligiabilă*, ómenii de statŭ și militarii rușĭ și austriacĭ o sciu prea bine. Trebue sĕ fimŭ recunoscĕtorĭ Românilor, décă facŭ pază bună la granițele lorŭ și décă vorŭ urma totdeuna politica prudentă ce au adoptat'o, ḑice fóia vieneză.

Serbarea dela Kossovo.

Din Belgradŭ se telegrafiază, că guvernulŭ sêrbescŭ a decisŭ sĕ evite la serbările din Kossovo orĭ-ce ar putea fi rĕu interpretatŭ în străinătate. Nu va fi decâtŭ o serbare de familiă menită a întări simțĕmêntulŭ naționalŭ și a presinta într'unŭ modŭ oficialŭ mulțimei pe tênĕrulŭ rege Alexandru I, ca unicŭ deținĕtorŭ alŭ puterei regale. Scaunulŭ metropolitanŭ din Belgradŭ nu va fi înălțatŭ la rangulŭ de patriarhatŭ. Mitropolitulŭ Mihailŭ va trimite în ḑilele astea celorlalte bisericĭ ortodoxe o comunicare oficială a reinstalării sale. Scrisórea pastorală, dată Duminecă de cătră noulŭ mitropolitŭ, recomandă tuturorŭ preoțilorŭ a nu se ocupa întru nimicŭ de politică și deslégă de pĕcate pentru totŭ ceea ce s'a făcutŭ în timpulŭ lipsei sale, ceea ce înlătură scirile relative la o apropiată anulare a divorțului, de care nu e vorbă pentru momentŭ.

Inarmările rusesci.

O telegramă din Petersburgŭ împărtășesce, că ministrulŭ rusŭ de rĕsboiu a ordonatŭ sĕ se încépă imediatŭ construirea unorŭ forturĭ detașate impregiurulŭ Rigei. Lucrările vorŭ începe în luna lui Augustŭ și vorŭ costa 12,000,000 ruble.

Unŭ rĕspunsŭ Germaniei.

In 22 Iunie n. s'a celebratŭ în Elveția serbarea comemorativă a bătăliei dela Morat (Murten), în care Elvețianii au bătutŭ la 22 Iunie 1476 pe Carol cutezătorulŭ de Burgundŭ. Cu acéstă ocasiune preotulŭ Wissman din Zürich a rostitŭ o vorbire în care a ḑis: „Vomŭ apĕra vetrele nóstre în contra ingerinței străine și mai curêndŭ vomŭ muri cu toții, decâtŭ sĕ suferimŭ o desonóre.“ Discursulŭ a fostŭ forte aplaudatŭ; elŭ e unŭ rĕspunsŭ categoricŭ la amenințările Germaniei în afacerea Vohlgemuth.

Rusia și conflictulŭ germano-elvețianŭ.

Foile rusescĭ începŭ a lua conflictulŭ dintre Germania și Serbia ca forte seriosŭ. Ele iau deja în considerare o vătĕmare a neutralității Elveției din partea Germaniei, în care casŭ Rusia e de partea Elveției. „Grașdanin“ ḑice, că Germania a începutŭ ceartă cu Elveția ca sĕ'i înlăture neutralitatea, ceea ce ar fi de mare folosŭ pentru operațiunile militare ale armatelorŭ aliate germană și italiană în contra Francesilorŭ, de órece Elveția pré le stă în cale ambilorŭ aliațĭ. „Novosti“ scrie, că vătĕmarea neutralității elvețiane din partea Germaniei ar constrînge pe Francia sĕ dea imediatŭ ajutorŭ Elveției și sĕ încheiă cu ea o alianță ofensivă și defensivă. Probabilŭ că s'arŭ afla și alte puterĭ, care s'arŭ opune vătĕmării neutralității Elveției. Deși interesele Rusiei și ale Germaniei în privința anarchiștilorŭ, carĭ abuséză de ospitalitatea Elveției, se întâlnescŭ, totușĭ o astfelŭ de solidaritate nu esistă nicĭ-decum în cestiunea asupra puterii armate a Franciei. Vătĕmarea neutralității Elveției ar duce decĭ neevitabilŭ la unŭ rĕsboiu europênŭ generalŭ, ḑice fóia rusescă.

Merge-va Țarulŭ la Berlinŭ?

De câteva ḑile se vorbesce érășĭ multŭ de contra-visita ce-o va face Țarulŭ în Berlinŭ. Se ḑice că Țarulŭ va merge în luna lui Augustŭ la Kiel spre a se întâlni cu împĕratulŭ Wilhelm. Nu se scie însĕ nimicŭ sigurŭ. Cei din Berlin au așteptatŭ, că prințulŭ moștenitorŭ rusescŭ, care a trecutŭ prin Berlinŭ spre a merge la Stuttgart la iubileulŭ regelui de Würtemberg, se va opri în Berlinŭ și va aduce o împărtășire despre contra-visita Țarului. Dér prințulŭ nicĭ n'a părăsitŭ gara din Berlinŭ și a plecatŭ mai departe fără de a visita pe împĕratulŭ germanŭ. Acésta a bătutŭ la ochĭ cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ se scie, că moștenitorulŭ rusescŭ e cam slabŭ de constituțiă și prin urmare nu i-ar fi stricatŭ de a se mai recrea oprindu-se în Berlinŭ. Décă dér a primitŭ ordinulŭ sĕ călĕtoréscă directŭ mai departe, acesta nu prea vorbesce în favórea viitórei visite a Țarului. Asemenea a surprinsŭ, că la gară în Berlinŭ nu i-s'a făcutŭ prințului moștenitorŭ nicĭ o primire oficială. Numai inspectorulŭ gării a fostŭ ne față.

Complotŭ în Monastirŭ.

Din Monastirŭ (Bitolia) se raportéză despre resultatulŭ procesului intentatŭ în urma complotului grecescŭ în Macedonia, pe ai cărui urzitorĭ principalĭ poliția turcéscă îi descoperise încă la timpŭ prin ajutorulŭ Românilorŭ. In afacere suntŭ amestecate persóne forte înalte. Conspiratorii au fostŭ pușĭ înaintea unui tribunalŭ militarŭ instituitŭ din ordinulŭ Sultanului și judecațĭ. Pikion, unŭ vestitŭ agitatorŭ grecŭ și capulŭ conjurațiunei, e condamnatŭ la 15 anĭ muncă silnică; Kristos, exdragomanulŭ și secretarulŭ consulatului grecescŭ din Monastirŭ, la 9 anĭ carceră; medicii Chomo și Vouzas la câte 4 anĭ temniță.

Despre acéstă conjurațiune amŭ fost datŭ amĕrunte în Nr. 69 alŭ „Gazetei Transilvaniei“.

SCIRILE ḐILEI.

Parastasŭ și sfințire de monumentŭ. Parastasulŭ și sfințirea monumentului, ridicatŭ în cimiterulŭ bisericei opidului Blașiu întru amintirea multŭ regretatului canonicŭ *Ionŭ Fekete Negruțiu*, se va face Duminecă în 30 Iuniu st. n. a. c. la 11 a. m. cu tótă solemnitatea.

***

Pentru maghiarisare. Comitetulŭ „Kulturegylet“-ului din comitatulŭ Hunedóra a votatŭ 150 fl. pentru premiarea acelorŭ învĕțătorĭ și învĕțătóre, carĭ și-au câștigatŭ „merite“ în propagarea limbei ungurescĭ. Din suma acésta au primitŭ premii de câte 30 fl. următorii învĕțătorĭ și învĕțătóre: Benkö Dezso din Puiu, Szabo Istvan din Baia de Crișŭ; Varga Jozsef din Geoagiulŭ de josŭ, Dane Ilka din Bradŭ și Zsoszán Zsófi din Zam. — Onóre învĕțătorilorŭ românĭ și învĕțătórelorŭ române, carĭ de sigurŭ vorŭ fi fostŭ îmbiațĭ cu arginții lui Iuda, dér se vede că i-au respinsŭ cu disprețulŭ cuvenitŭ maghiarisatorilorŭ, dovadă că numai nume ungurescĭ figureză în lista celorŭ premiațĭ. Er uneltitorilorŭ în contra naționalității nóstre Dumneḑeu nu le va ajuta.

***

O aprețiare a Regelui Carolŭ. Precum spune „N. fr. Presse“, Regele României a avutŭ ocasiune sĕ se esprime cătră o persónă înaltă din societatea vieneză asupra vorbirei Monarchului nostru cătră delegațiunĭ. Regele Carolŭ ḑise, că *vorbirea consună deplinŭ cu timpurile seriose în care trăimŭ.*

***

Grindină. Lui „K.-r“ 'i-se scrie, că în 21 Iunie n. o grindină vehementă a nimicită sĕmĕnăturile de pe teritoriulŭ comunelorŭ Mădăraşulŭ de Câmpiă, Săbediu, St.-Ana, Cuieşdiu, Culpiu, Harţău, Udvarfalĕu şi altele. Comunele aci inşirate suntŭ situate în marginea Câmpiei de către Sĕcuime şi suntŭ locuite parte de Românĭ, parte de Sĕcui.

***

Invitare la *petrecerea de véră* impreunată cu teatru, declamărĭ şi cântărĭ, ce se va ţinĕ cu ocasiunea adunărei despărţĕmêntului XVIII alŭ Associaţiunei transilvane pentru literatura şi cultura poporului românŭ la 12 Iuliu st. n. a. c. în Căpuşulŭ de Câmpiă.

Ordinea: 1. Celebrarea unui parastasŭ întru'pia memoriă a Protopopului Căpuşului *Georgiu Maiorŭ* şi a fiului sĕu *Petru Maiorŭ.* Inceputulŭ la $9^1/_2$ óre a. m, după care urméză: 2. Şedinţa adunărei despărţĕmêntului. 3. Banchetŭ comunŭ la 2 óre p. m. 4. Teatru (Piesă: „Piatra din casă“ comediă în unŭ actŭ de V. Alexandri; începutulŭ la 5 óre p. m. precisŭ. 5 Declamărĭ, cântărĭ, dialogŭ. 6. Danţŭ. (In pausă se vorŭ juca jocurile naţionale căluşarulŭ şi bătuta). *Căpuşulŭ* de Câmpiă, 18 Iuniu 1889.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ: *Basiliu Suciu* preşedinte. *Aurelŭ A. Suciu* vicepreşedinte, *Basiliu Turcu* secretarŭ. *Romulŭ S. Orbeanu*, cassarŭ. *Filipŭ Popŭ*, controlorŭ.

Preţulŭ întrărei la teatru şi petrecere: de persónă 1 fl. v. a., de familiă până la 3 persóne: 2 fl. v. a. peste 3. persóne de fiecare 1 fl. v. a. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ în părţĭ egale pentru fondulŭ Associaţiunei şi celŭ bisericescŭ gr. cat. din locŭ. Provederea cu victualele necesarii la banchetŭ şi petrecere e concredută unui otelistŭ. Preţurĭ moderate.

NB: Publicaţiunea în diare binevoiéscă on. publicŭ a o privi şi ca învitaţiune.

***

Tinĕrulŭ actorŭ Lugoşianu, precum ne comunică diarele din România, a încetatŭ din viéţă în spitalulŭ din Turnu-Măgurele. Condolenţele nóstre bĕtrânului sĕu tată!

***

Defraudări în Ungaria. O interesantă statistică publică fóia de specialitate maghiară „M. T.“ asupra defraudărilorŭ descoperite în 1888 în Ungaria, dice „Luminătorulŭ. Acéstă statistică conţine următórele date: Defraudările comise a) la cassete publice: la poste 10,000 fl., la case de dare 87,000 fl., la casse comitatense 36,000 fl., la casse de ale oficiilorŭ orfanale şi depositare 100,000 fl., la cassa militare 14,000 fl., la casse bisericescĭ 2000 fl., la casse comunale 17,000 fl., la casse de ale oficiilorŭ vamale şi judecătorescĭ 3000 fl., la ministere 42,000 fl. Suma: 311,500 fl. b) La casse private: la băncĭ şi casse de păstrare 393,000 fl., la institute de asigurare 89,000 fl., la comercianţĭ 142,000 fl., la fabricanţĭ 85,000 fl., la privaţĭ 27,000 fl. Suma: 686,000 fl. Suma totală a banilorŭ defraudaţĭ se suie decĭ la 997,000 fl.

***

Tipografii din Braşovŭ au serbatŭ Lunea trecută iubileulŭ de 25 de anĭ ca tipograf a factorului tipografiei „Ioane Gott şi fiu Henricŭ“ din Braşovŭ, d-lŭ Iohann Merkel.

***

„Epoca“ şi „România liberă“ au încetatŭ a mai apăre. In loculŭ lorŭ însĕ apare unŭ nou diarŭ *„Constituţionalulŭ“*, care e organulŭ grupurilorŭ celorŭ două diare fusionate.

***

Ucişĭ de trăsnetŭ. Din Becĭcherecul mică se scrie, că lucrăndŭ mai mulţĭ ómenĭ pe câmpŭ la cucuruzŭ au fostŭ apucaţĭ de o furtună tare. Lucrătorii se adăpostiră sub unŭ coperişŭ, dér tocmai aci cădŭ trăsnetulŭ, omorândŭ pe unulŭ, paralisândŭ pe trei şi asurdindŭ pe altulŭ. Numai unŭ lucrătorŭ a rĕmasŭ neatinsŭ. Celŭ omorîtŭ lăsă în urmă-i soţia cu cincĭ copii micĭ. Interesantă e o fotografiă ce a făcut'o fulgerulŭ pe partea stângă a corpului lucrătorului ucis: chipulŭ câmpului de cucuruzŭ.

***

Unŭ accidentŭ teribilŭ s'a întêmplatŭ la Brăila. O prăvăliă de fierăriă a d-lui Vasilescu s'a surpatŭ peste mai mulţĭ băeţĭ de prăvăliă şi peste câţiva muşterii carĭ se aflau în acelŭ momentŭ în magazinŭ, spune „România“. De sub dĕrîmăturĭ s'au scosŭ deja trei cadavre. Mai mulţĭ lucrătorĭ urméză a ridica cărămiḑile şi molozulŭ spre a scóte şi celelalte cadavre. Se crede că suntŭ 6 victime. Orăşenii din Brăila suntŭ fórte emoţionaţĭ.

***

69 congrese internaţionale se ţinŭ în Parisŭ în timpulŭ esposiţiunei, după cum ne arată o listă a ministerului francesŭ de comerţŭ, industriă şi colonii, ce ni-s'a trimisŭ.

In Iunie: congresulŭ *architecţilorŭ* dela 17 pănă la 22 (ţinutŭ) preşedinte Bailly; pentru propagarea *exerciţielorŭ fisice în educaţiune* la 15 (ţinutŭ), preşedinte Iules Simon; alŭ locuinţelorŭ eftine dela 26 pănă la 28, preşedinte Siegfried; pentru protejarea operelorŭ de artă şi a monumentelorŭ dela 24 pănă la 29, preşedinte Charles Garnier; de scăpare dela înecŭ dela 12 pănă la 15 (ţinutŭ), preşedinte Lisbonne; alŭ societăţii ómenilorŭ de litere dela 17 pănă la 27, preşedinte Iules Simon.

***

Trenŭ de plăcere la Parisŭ. Biuroulŭ de bilete de drumŭ de ferŭ în Braşovŭ întocmesce unŭ trenŭ separatŭ, care va pleca la 30 Iunie n. séra la Parisŭ. In Zürich călĕtorii vorŭ rĕmâne o nópte şi în onórea lorŭ se vorŭ arangia diferite festivităţĭ pe lacŭ. Preţurile călĕtoriei la Parisŭ şi îndĕrĕtŭ suntŭ: fără întreţinere cl. II 110 fl., cl. III. 75 fl., cu întreţinere (încvartirare şi mâncare în Parisŭ 8 dile) cl. II 176 fl., cl. III 141 fl. Prenotările se facŭ până în 28 Iunie n. la biuroulŭ numitŭ. In legătură cu acestŭ trenŭ separatŭ biuroulŭ dă bilete fórte eftine de ducere şi întórcere dela Parisŭ la Londra: cl. I 28 fl., cl. II 21 fl.

Din Braşovŭ plecarea va fi cu trenulŭ de persóne, dela Cluşiu cu celŭ acceleratŭ şi dela Pesta cu trenulŭ separatŭ până la Parisŭ.

„Unŭ comitatŭ, care se maghiariséză.“

Sub acestŭ titlu scrie „Pesti Naplo“ Nr. 116:

Comitetulŭ municipalŭ alŭ comitatului Vesprimŭ a luatŭ importante hotărîrĭ în causa maghiarisării pe temeiulŭ raportului şi propunerilorŭ din'partea inspectorului şcolarŭ Andeas Vargyas. După raportulŭ inspectorului şcolarŭ cu datele recensĕmêntului din 1880 la îndemână, elementulŭ rassei maghiare forma numai cincĭ procente din poporaţiune. De atuncĭ progresulŭ e mare şi între învĕţătorii cu totulŭ germanĭ mai înainte, orĭ celŭ multŭ şi de limbĭ mixte ai celorŭ 57 şcóle poporale, adĭ numai cincĭ astfelŭ de învĕţătorĭ poporalĭ mai suntŭ, carĭ vorbescŭ slabŭ limba maghiară, dér şi aceştia vorŭ fi în curêndŭ pensionaţĭ din causa etăţii lorŭ înaintate. In fie-care din cele 57 şcóle poporale însĕ numai se propune limba maghiară astfelŭ precum cere legea, ci şi tóte celelalte obiecte de învĕţămêntŭ prescrise pentru şcólele poporale se învéţă cu totulŭ în limba maghiară în clasele superióre la 20 şcóle poporale, mixtŭ unguresce şi nemţesce în 22 şcóle poporale şi preponderantŭ în limba germană în 15 şcóle poporale. Elevii absolvaţĭ ai cursului anului alŭ şeselea şĭ-au însuşitŭ deplinŭ bine limba maghiară în 40 şcóle poporale, ér la 17 şcóle poporale elevii eşiţĭ pricepŭ unguresce, dér nu potŭ vorbi. Comitetulŭ a primitŭ în principiu propunerea, sĕ înfiinţeze treptatŭ în comunele de limbĭ mixte ale comitatului asilurĭ (grădinĭ) de copii şi s'a alesŭ o comisiune, care sĕ raporteze câtŭ mai curêndŭ ce sume'suntŭ de cheltuitŭ din anŭ în anŭ pentru acestŭ scopŭ?

Bieţii şoviniştĭ! Fiind-că prin legea de maghiarisare se impune dascălilorŭ — sub ameninţare de destituire şi pensionare — cunóscerea limbei maghiare, se „maghiariséză“ comitatulŭ! Fiind-că elevii sciu câte-va vorbe unguresci învĕţate de nevoiă, siliţĭ de lege, se „maghiariséză“ comitatulŭ! Se „sporesce“, vedĭ Dómne, elementulŭ rassei maghiare! Şi de multŭ ce se „maghiariséză“, e nevoiă şi de asilurĭ de copii!

Din totŭ raportulŭ se vede, că tótă reclama cu maghiarisarea e unŭ moftŭ. Unŭ lucru însĕ ilŭ putemŭ învĕţa de aci: decă sci vorbi unguresce, eştĭ consideratŭ ca făcêndŭ parte din rassa maghiară; de aceea e bine, ca părinţii sĕ nu lase pe copiii lorŭ a vorbi unguresce.

O conferinţă preoţéscă

impreunată cu unŭ jubileu preoţescŭ de 50 de anĭ.

(Urmare şi fine).

De sub Meseşiu, în Iunie 1889.

Se propune, pentru desbaterea mai multorŭ cause comune de interesŭ publicŭ bisericescŭ-şcolarŭ, convocarea unui sinodŭ vicarialŭ mixtŭ din clerŭ şi inteligenţă, avêndŭ a-se ţinĕ încă în tómna anului curentŭ; acéstă propunere se salută cu bucuriă de către întréga conferinţă.

Recercându-se mai departe clerulŭ tractualŭ prin venerat. ordin. consistorialŭ de data 8 Iuniu 1887 sub Nr. 4059, şi data 10 Novembre 1888 de sub Nr. 7107, — ca sĕ contribuéscă parte prin oferte benevole, parte prin colectare între poporulŭ credinciosŭ, pentru înfiinţarea unui *„fondŭ comunŭ diecesanŭ“*, clerulŭ tractualŭ adunatŭ în conferinţă de astădată încă, ca şi în anii trecuţĭ, adecă 1887 şi 1888, cu o inimă şi cu o gură se declară unanimŭ, — că pănă ce manipulaţiunea şi respective raţiociniulŭ fondului actualŭ „Viduo-orfanalŭ“ înfiinţatŭ de peste 50 de anĭ, spre augmentarea căruia clerulŭ diecesanŭ concurge anuatimŭ acum cu 4 fl. v. a., mai nainte cu 2 fl. v. a., va remânĕ cunoscutŭ numai veneratei comisiunĭ manipulante, — pănă atuncĭ clerulŭ sĕ renunţe la orĭ ce contribuire sĕu colectare pe sama unui „nou fondŭ viduo-orfanalŭ comunŭ“; ba considerândŭ, că tóte corporaţiunile se îngrijescŭ despre sórtea membrilorŭ şi a familielorŭ, ca în casŭ de invaliditate morală orĭ fisică, sĕ pótă trăi conformŭ caracterului corporaţiunei ce representă membrii ei în viéţa socială; dupăce precaria subvenţiune de 20 orĭ 25 fl. v. a. de carĭ se împărtăşescŭ vĕduvele preotese cu orfanii, nicĭ pe de parte nu potŭ svênta şiroiulŭ lacrĕmilorŭ vĕduvelorŭ şi orfanilorŭ ajunşĭ în cea mai deplorabilă stare materială, precum *exempla docent:* clerulŭ tractualŭ propune, ca în conţelegere cu clerulŭ din celelalte tracte protopopescĭ ale Silvaniei, sĕ înfiinţeze cu scirea şi aprobarea Veneratului Ordinariatŭ unŭ „fondŭ comunŭ viduo-orfanalŭ şi de invalidĭ“ pentru preoţii Silvaniei; acéstă propunere s'a primitŭ în principiu submitêndu-se pentru desbatere ulterióră sinodului vicarialŭ ce se va convoca, ertândŭ împrejurările, câtŭ mai îngrabă.

Conferinţa mai departe salută cu bucuriă deschiderea şcólei române de fetiţe, din partea „Reuniunei femeilorŭ române Sĕlagene“, şi dorindŭ şi voindŭ ca acéstă tînĕră plantă rĕsădită pe terenulŭ culturei nóstre religióse-morale şi naţionale, sĕ aibă viéţă durabilă şi sĕ fiă scutită de furtunile, carĭ i-ar putĕ ameninţa nu numai înflorirea şi fructificarea recerută de către indigiinţele bisericei şi naţiunei nóstre, — ci chiar şi subsistinţa, luândŭ esemplu de paşii anteluptătorilorŭ din trecutŭ ai bisericei şi naţiunei, după axioma *„historia est vitae magistra“*, pe lângă aceea, că spre asecurarea subsistinţei ei materiale se deobligă fiă-carele a conferi pe 3 anĭ oferte benevole personale şi a influinţa ca din partea fiăcărei parochie sĕ se dea 1 fl. éră din partea filiei 50 cr. totŭ spre acelaşŭ scopŭ, — clerulŭ tractualŭ coadunatŭ în conferinţă, considerândŭ, că tóte instituţiunile nóstre culturale, cu atâtŭ mai vîrtosŭ şcólele, atâtŭ în trecutŭ, câtŭ şi în presentŭ, au fostŭ puse şi suntŭ adăpostite sub aripele dulcei maicei nóstre biserice; considerândŭ că o şcólă în care *per eminentiam* au a-se educa şi cresce fiitórele mame ale inteligenţei române, cu deosebire au a-se cresce în spiritŭ religiosŭ-moralŭ; considerândŭ că viitorulŭ şcólei va fi asiguratŭ numai şi numai sub scutulŭ şi aripa sf. bisericĭ; considerândŭ în urmă, că Românimea din întregŭ Sĕlagiulŭ, precum şi contingentulŭ elevelorŭ profeséză numai o religiune şi anume gr. catolică, — clerulŭ tractualŭ, dicŭ, 'şĭ esprimă unanimŭ dorinţa ferbinte, ca şcólei deschise Reuniunea sĕ-i imprime caracterulŭ confesionalŭ de greco-catolică *ad normam* altorŭ şcóle române, primindŭ fiesce care şcólă caracterulŭ confesionalităţii prevalente în acelŭ ţinutŭ.

Totodată s'a decisŭ în sinulŭ conferinţei, ca în fiă-care anŭ cu puterĭ unite sĕ se ridice în întregŭ ţinutulŭ Silvaniei câte o biserică orĭ şcólă românéscă, corĕspundĕtóre spiritului timpului modern, s'a mai decis ajutorarea scólei române din Şimleu cu 1 fl. de fiăcare parochiă, căcĭ precum arată raţiociniulŭ acelei şcóle revĕdutŭ în adunarea vicarială din Şimleu, pentru anulŭ espiratŭ încă arată unŭ supererogatŭ de 67 fl. v. a. acoperitŭ prin marinimositatea şi liberalitatea laboriosului bărbatŭ din Selagiu Rev. D. A. Barboloviciu, vicariulŭ Silvaniei.

Cam acestea au fostŭ în resumatŭ agendele mai principale discutate în conferinţa preoţéscă, după carĭ presidiul implorândŭ darulŭ lui Dumnedeu peste lucrările conferinţei, clerulŭ s'a depărtat din şcólă către casa veneratului preotŭ localŭ, prea demnulŭ jubilante, aşteptându-lŭ cu mesa îmbelşugată; sub durata mesei credŭ a fi de prisosŭ a mai aminti şi aceea, că s'a toastatŭ pentru ilustri capĭ ai bisericei, pentru prĕdemnulŭ jubilante, pentru protopopulŭ tractualŭ R. D. A. Barbolovicĭ; elevatorŭ de inimă a fostŭ când prĕvredniculŭ jubilante ridicându-se cu o gravitate adevĕratŭ bĕtrânéscă, sub impresiunea momentelorŭ solemne de carĭ era cuprinsŭ, reprivindu-şĭ trecutulŭ preoţiei de 50 de anĭ, 'şĭ aduce aminte urândŭ darŭ şi binecuvêntare dela Dumnedeu peste Maiestatea Sa Impĕratulŭ şi întréga Casă domnitóre, peste Sânţia Sa Pontificele Leo XIII, Escelenţa Sa Metropolitulŭ şi Ilustritatea Sa Episcopulŭ nostru pentru carĭ cu tóte că în decursulŭ alorŭ 50 de anĭ, în tóte dilele a înălţatŭ rugăciunĭ ferbinţĭ către tronulŭ Dumnedeirei, cu acéstă ocasiune solemnă per eminentiam, le uréză tăriă şi virtute de a putĕ ţinĕ susŭ şi tare stindardulŭ creştinătăţei. — După mésă clerulŭ plinŭ de suvenire dulce s'a depărtatŭ la ale sale poftindŭ jubilantului încă mulţĭ anĭ fericiţĭ.

Meseşanulŭ.

Corespondenţa „Gaz. Trans“.

Bucurescĭ, 9/21 Iunie 1889.

Domnule Redactorŭ!

Cu plăcere şi cu bucuriă viuŭ sĕ împărtăşescŭ onoratului publicŭ cetitorŭ alŭ „Gazetei“ interesulŭ viu şi zelulŭ, cu care d-lŭ *C. Boerescu*, actualulŭ ministru alŭ cultelorŭ şi instrucţiunei, se apucă de *reformarea învĕţămêntului primarŭ de tóte gradele.* In scopulŭ acesta a conchiematŭ aci în Bucurescĭ două comisiunĭ

constătătore partə din revisorii cei mai capabilĭ, parte din profesorii cei mai esperimentaţĭ în ale şcólei şi li-a încredinţatŭ sĕ elaboreze două proiecte de organisare: unulŭ pentru învĕţămêntulŭ primarŭ şcolarŭ, altulŭ pentru şcóla normală (preparandială) primară de învĕţătorĭ (ruralĭ). Cu asemenea lucrare a fostŭ însărcinată şi Direcţiunea şcólei normale de institutorĭ din Bucurescĭ.

Lasŭ sĕ urmeze în întregulŭ sĕu „*circulara*" d-lui ministru relativŭ la organisarea şcólei normale de învĕţătorŭ, pentru-că vederile cuprinse într'ênsa mi-se parŭ forte sănĕtóse şi disposiţiile forte salutare pentru scopurile menite.

Etă circulara:

Domnule,

„Temelia învĕţămêntului publicŭ alŭ unei ţĕrĭ, de orĭ-ce gradŭ ar fi elŭ, se razimă, precum prea bine cunósceţĭ, pe buna întocmire a şcólei sale normale, de-órece aceste instituţiunĭ suntŭ pepinierile din carĭ Statulŭ îşĭ recruteză membrii corpului didacticŭ. Nu fără cuvêntŭ s'a disŭ, că şcóla este aceea, ce învĕţătorulŭ o face sĕ fiă, şi în pregătirea seriósă a luminătorilorŭ tinerimiĭ stă prin urmare totŭ secretulŭ prosperităţii institutelorŭ de cultură, a progresului intelectualŭ şi moralŭ alŭ unei naţiunĭ.

Şcólele nóstre pedagogice, deşi fundate de anĭ aprópe, şi cu totă importanţa lorŭ vitală pentru învĕţămentŭ au funcţionatŭ totuşĭ până în presentŭ în modŭ, amŭ pute dice, întêmplătorŭ, fără o direcţiune bine determinată, în vedere cu nevoile Statului şi ale Societăţii române, fără unŭ planŭ hotărîtŭ şi specificatŭ de studii, fără mijlóce didactice îndestulitóre, fără înalta îngrijire ce merită în fine formarea viitorilorŭ noştri învĕţătorĭ.

Nu mai e de sigurŭ permisŭ sĕ rĕmânemŭ indiferenţĭ de mersulŭ acestorŭ şcolĭ, şi Ministerulŭ, în dorinţa de a rĕspunde la reforma urgentŭ reclamată de starea şcólelorŭ sale normale, a găsitŭ de cuviinţă de-a se adresa la luminile şi esperienţa d-vóstră profesorală spre a stabili soluţiunile următórelorŭ cestiunĭ:

a) Modulŭ celŭ mai nimeritŭ de recrutare alŭ elevilorŭ şcólelorŭ normale de învĕţătorĭ şi condiţiunile lorŭ de admitere cujarătarea principielorŭ în genere pe care trebue sĕ se baseze reglementulŭ de ordine interióră a numitelorŭ şcolĭ;

b) Anii de studii necesarĭ pentru pregătirea seriósă a absolvenţilorŭ, în vedere cu capitalulŭ de cunoscinţe cerutŭ la intrarea lorŭ în şcólă şi cu progresele sciinţelorŭ de adĭ;

c) Programa generală a materiilorŭ de studiu şi distribuirea lorŭ pe clase împreună cu orariulŭ de prelegerĭ, ca şcóla sĕ corĕspundă cerinţelorŭ atâtŭ educaţiunii armonice: fisica morală şi intelectuală, câtŭ şi educaţiunei profesionale sĕu speciale;

d) Programa *analitică* a fie-cărui obiectŭ de studiu în deosebĭ, distribuită pe numĕrulŭ de lecţiunĭ ce li-se consacră în timpŭ de unŭ anŭ şcolarŭ, cu indicarea metódelorŭ de predare şi cu stabilirea acţiunii formale sĕu educative către care cată sĕ viseze mai în specialŭ fie-care materie de învĕţămentŭ.

Acestă lucrare va trebui sĕ constitue unŭ *vade-mecum* complectŭ al profesorului spre a se sci ce resultate aşteptă autoritatea şcolară dela fie-care în deosebĭ, spre a'i înlesni pe lângă acesta controlulŭ şi spre a se determina în fine direcţiunea practică a realisării ideilorŭ ce Statulŭ urmăresce prin învĕţămêntulŭ sĕu pedagogicŭ;

e) Arătarea amĕnunţită a materialului necesarŭ studiilorŭ pentru perfecta lorŭ înţelegere;

f) Disposiţiunile ce ar trebui sĕ cuprindă legea instrucţiunii cu privire la aceste şcolĭ şi la numirea învĕţătorilorŭ, drepturile de carĭ ei arŭ urma sĕ se bucure;

g) Decă n'ar fi bine ca şcólele normale de învĕţătorĭ sĕ aibă o secţiune specială cu studii administrative şi juridice mai întinse pentru pregătirea de *notarĭ* şi *perceptorĭ* ruralĭ, în vedere ca timpulŭ acestei funcţiunĭ sĕ nu se mai acorde decâtŭ în basa diplomei date de aceste şcolĭ *secţiunea administrativă*;

h) Cestiunea atelierelorŭ de meserii şi a şcólelorŭ primare de aplicaţiune, alipite pe lângă fie-care din institutele pedagogice de învĕţătorĭ.

Pentru începerea importantei lucrărĭ ce vi-se încredinţeză, cu onóre vĕ invitŭ sĕ vĕ presentaţĭ la Ministerŭ în diua 17 ale curentei, óra 10 a. m. de unde vi-se va pune la disposiţiune o cameră anume pentru întrunirea D-vóstră în comisiune precum şi materialulŭ anteriorŭ, de care dispunemŭ cu privire la reorganisarea şcólelorŭ în cestiune.

Autoritatea şcolară vĕ va arăta cu acestă ocasiune verbalŭ vederile sale asupra punctelorŭ mai susŭ enumerate.

N'am, credŭ, nevoe sĕ adaugŭ, că Ministerulŭ doresce a posede proiectulŭ Domnia-vóstrĕ câtŭ mai neîntârdiatŭ în consideraţiă, că elŭ trebue definitivŭ pregătitŭ şi imprimatŭ pentru viitórea sesiune a Consiliului generalŭ de instrucţiune.

Insemnătatea problemelorŭ didactice şi administrative, ce amŭ avutŭ onóre a pune în desbaterea D-vóstră, mĕ asigură de buna-vointa şi zelulŭ cu care veţĭ contribui la norocita soluţiune a reformei proiectate.

Comisiunea instituită are printre membri sĕi pe D-nii: *Stoicescu*, revisorŭ scolarŭ în capitală, *Scureiu* fostŭ directorŭ alŭ şcólei normale de institutorĭ în Bucurescĭ şi adĭ revisorŭ scolarŭ în Bacău, *V. Păunŭ* profes. de limba rom. alŭ Alteţei Sale principelui Ferdinandŭ şi prof. la liceulŭ S. Sava, *Antonescu Remuş Meisner*, directorulŭ şcólei normale „*Vasile Lupu*" din Iaşĭ şi *V. Gr. Borgovanŭ* prof. de pedagogiă la scóla normală de institutorĭ în capitală. Comisiunea acésta a ţinutŭ până acuma 6 şedinţe. Din hotărîrile sale de până acum se potŭ semnala ca mai momentuóse următórele: 1. Scóla normală de învĕţătorĭ va dura 6 anĭ, (adĭ are numai 4 anĭ) avênd 1 scólă pregătitóre de 1 anŭ, 4 clase pentru cursurile directe şi cl. 5 pentru practica pedagogică. In scopulŭ ultimŭ se va înfiinţa negreşitŭ pe lângă fiăcare scólă normală şi câte o scólă de aplicaţiă. 2. Sciinţele pedagogice (carĭ până aci erau restrînse la unŭ singurŭ anŭ) se vorŭ face în ultimele 3 clase. 3. Limba francesă se introduce ca unŭ nou studiu; asemenea cântarea, gimnastica, eserciţiulŭ militarŭ şi lucrulŭ de mână. Din ocasiunea esamenelorŭ, ce decurgŭ chiarŭ acuma şi la carĭ membri comisiunei iau parte ca profesorĭ şi delegaţĭ ministerialĭ, comisiunea şĭ a amânatŭ şedinţele până la 1 Iulie. Vĕ voiu comunica la timpulŭ sĕu în resumatŭ lucrările acestei comisiunĭ.

Filoxera în viile dela Tokay şi Mediaşu.

Devastările causate de filoxeră în viile dela Tokay au luatŭ dimensiunĭ aşa de marĭ, încâtŭ astădĭ nu mai este viă, care sĕ nu fiă distrusă de filoxeră în mĕsurĭ îngrozitóre. Ba chiar şi viile unorŭ oraşe singuratice, cum suntŭ oraşele Mad, Tellya, Bodrog-Keresztur, Erdobenye şi Tolcsa, S. Pa ak şi S.-A.-Ujhely în cea mai mare parte suntŭ atâtŭ de distruse, încâtŭ în o parte a lorŭ nicĭ în anulŭ acesta nu vorŭ mai fi strugurĭ, ér peste unŭ anŭ doi viile vorŭ fi distruse cu desĕvîrşire. Paguba este ne spusŭ de mare. Tokay-ulŭ avea 14,521 jugĕre catastrale plantate cu viiă; acestea preţuiau în sumă minimă 10,164,000 fl. Venitulŭ anualŭ alŭ viilorŭ socotită după jugărele catastrale face 4.480,000 fl., după carĭ statulŭ avea unŭ venitŭ de 50,000 fl. dare, plus darea de capŭ şi de câştigŭ a locuitorilorŭ din 38 comune ţinĕtóre de Tokay, care dare se evalueză la 35—45 mii fl. Se mai adauge apoi darea de consumŭ socotită în 57—60,000 fl., aşa că prin devastarea acestorŭ vii singurŭ statulŭ perde unŭ venitŭ anualŭ de 140—150,000 fl. Pentru a cunósce mai bine lovitura ce ameninţă comitatulŭ Zimplinului din partea filoxerei, vomŭ aminti şi aceea, că 60,000 locuitorĭ curatŭ maghiarĭ din susŭ disele 38 de comune vorŭ rĕmâne fără pâne.

In urma constatării, că la Mediaşŭ s'a ivitŭ filoxera, „Sieb. Deutsch Tgbltt." a primitŭ următórea corespondenţă:

„Ca unŭ focŭ s'a lăţitŭ în 15 l. c. prin oraşŭ scirea înspăimêntătóre, că instructorulŭ ambulantŭ de viieritŭ alŭ comitatului a constatatŭ în viia vĕduvei Breckner esistenţa filoxerei. Numai decâtŭ s'a trimisŭ o comisiune, care a pusŭ afară de totă îndoiela spusele instructorului.

O viţă desgropată a arĕtatŭ, că pe firele rădĕcinilorŭ umflate de împunsĕturile insectei şedŭ rîndurĭ întregĭ de insecte distrugĕtóre. La momentŭ s'a făcutŭ arătare telegrafică la înaltulŭ ministerŭ.

Er aicĭ s'a întrunitŭ o comisiune întărită, ca sĕ caute alte locurĭ infectate şi sĕ se convingă, până unde a progresatŭ infecţiunea.

Existenţa filoxerei se póte uşorŭ constata. Deja îmbrăcămintea exterióră a locurilorŭ infectate este caracteristică. Suntŭ cercurĭ prin viie, în care, în mijloculŭ celorlalte viţe bine desvoltate, vegetaţia nu voesce sĕ progreseze. Frundele suntŭ de o verdeţă palidă şi micĭ. Lugerii, în contrastŭ cu cei lungĭ şi sănĕtoşĭ din giurŭ, suntŭ scurţĭ, dér desvoltaţĭ şi cu strugurĭ.

Locurile infectate facŭ impresiunea ca şi când vegetaţia ar fi rĕmasŭ înapoi din causa pămêntului rĕu. Desgropândŭ dela periferia acestui cercŭ o viţă sănĕtósă, se vĕdŭ semnele caracteristice de mai susŭ: umflăturĭ pe firele rădĕcinilorŭ şi pe ele filoxera.

Viţa sufere 3—4 anĭ acestŭ flagelŭ, apoi începŭ frundele a îngălbini dela marginĭ, lemnele se subţie şi viţa piere. Filoxera părăsesce viia mórtă, şi de aceea în centrulŭ locului infectatŭ sĕ găsescŭ puţine insecte sĕu nu se găsescŭ de locŭ, dér la periferiă pe viţele sănĕtóse la aparenţă se găsescŭ forte multe.

Lăţirea filoxerei se întêmplă prin transportulŭ viţelorŭ, prin lucrătorĭ etc, dér forte uşorŭ şi prin vêntŭ, când insecta ia forma aripată, ceea-ce se întêmplă din Iulie până în Septemvre.

Aicĭ a sositŭ comisarulŭ ţĕrii Dr. Horváth pentru a lua mĕsurile corĕspundĕtóre. Póte nu sperămŭ înzadarŭ, că lăţirea teribilei insecte nu e încă generală şi că va succede prin ardere şi tractare cu carbonŭ-suflatŭ a locurilorŭ infectate oprirea nimicirii tuturorŭ viilorŭ. Decă acésta nu ar fi posibilŭ, miseria ce ameninţă ţinutulŭ nostru este imensă. Astădĭ s'a începutŭ delimitarea locurilorŭ infectate în viile cunoscute până acum ca atacate."

Literatură.

„Revista catolică", diarŭ bisericescŭ, apare odată pe lună şi costă pe anŭ 6 fl., pe ½ anŭ 3 fl. Directorŭ *Dr. Vasiliu Lucaciu* din Şişeştĭ (Laczfalu, p. u. Felsobánya) — Fascicululŭ 6 de pe Iunie conţine: Alocuţiunea Papei dela 24 Maiu a. c.; Sclavagiulŭ africanŭ (urmare); Extasele, medicina şi biserica (urmare); Desbinarea grecéscă (urmare); Esistenţa şi Representaţiunea cerului şi a infernului înainte de creştinismŭ, precum şi la popórele necreştine; Cântecŭlŭ clopotelorŭ (poesiă), de Veturia Lazarŭ de Purcăreţĭ; Misiunile catolice (urmare), de Dr. Demetriu Radu; Corespondenţă; Revista contimporană.

Amiculŭ Familiei, diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ literarŭ cu ilustraţiunĭ; apare în Gherla la 1 şi 15 a fiă-cărei lunĭ în mărime de câte 2—3 cóle şi costă pe anŭ 4 fl., pentru România pe anŭ 10 francĭ. Anulŭ XIII. Proprietarŭ, Redactorŭ şi Editorŭ *N. F. Negruţiu*. — N-rulŭ 12 dela 15 Iunie conţine: Consciinţa latinităţii între Românii din seculii trecuţĭ, conferenţă de V. A. Urechiă; Visurĭ (poesiă), de Th. Alexi; Măngăere nu mai era (poesiă), de G. Simu; Cugetărĭ despre valórea şi desvoltarea caracterului, de Dr. G. Silaşi; Influinţa mândriei, novelă org. (fine), de Paulina Rovinarŭ; Cântăreţa (novelă); Nu este ochiu (poesiă), de G. Simu; Diverse.

ULTIME SCIRĬ.

După cum comunică o telegramă din Berlinŭ, acolo se susţine cu totă hotărîrea scirea, că Turcia s'ar fi alăturatŭ la alianţa triplă.

DIVERSE.

Consumaţia actuală în Parisŭ. O gazetă parisiană a cercetatŭ cifrele consumaţiunii din Parisŭ în vremea acésta, când esistă acolo o aşa de mare populaţiune flotantă, venită cu scopulŭ d'a visita esposiţiunea. Şi etă cifrele pe care le dă pentru diua de 11 Iunie cur. st. n.:

Carne de măcelăriă . .	258.816 kil.
Pasĕrĭ	38.000 „
Peşte	37.194 „
Legume	1.051.650 „

Intr'aceeaşĭ di de 11 Iunie anulŭ trecutŭ se consumase:

Carne de măcelăriă . .	209.000 kil.
Pasĕrĭ	29.912 „
Peşte	23.938 „
Legume	423.450 „

Turburărĭ în Steyr. In sĕptĕmâna trecută au fostŭ seriόse turburărĭ în Steyr. Lucrătorii fabricei de arme n'au mai vrutŭ sĕ lucreze şi au începutŭ a comite escese spărgêndŭ ferestri şi devastândŭ prăvălii. Armata a pusŭ capĕtŭ turburărilorŭ. Escese sângeróse au fostŭ şi în Kladno din Boemia, unde lucrătorii ceruseră liberarea unui colegŭ alŭ lorŭ, care fusese arestatŭ. L'au şi liberatŭ cu puterea, atacândŭ poliţia, spărgêndŭ ferestrile primăriei, dĕrîmândŭ şi devastândŭ locuinţa directorului de mine Bacher. Sosindŭ gendarmeria, a făcutŭ usŭ de arme, omorîndŭ pe doi lucrătorĭ şi rănindŭ pe mai mulţĭ. Mulţimea înfuriată ataca pe gendarmĭ, sparse ferestrile primarului. A sositŭ din Praga armată şi gendarmeriă multă ca sĕ pună capĕtŭ turburărilorŭ.

Evreii în Serbia. Banca austriacă (Länderbank) a datŭ impulsŭ la imigrarea a o mulţime de Jidovĭ în Serbia, carĭ prin activitate lorŭ comercială au adusŭ economicesce pe Austro-Ungaria în nume rĕu. Regele Milanŭ, din causa deselorŭ sale perplesităţĭ bănescĭ a fostŭ nevoitŭ sĕ favoriseze după putinţă jidovismulŭ internaţionalŭ în Serbia. Ministrulŭ radicalŭ însĕ vrea sĕ'ndrepte lucrurile şi a datŭ o ordinaţiune ca numĕroşii jidovĭ austro-ungarĭ, carĭ locuescŭ în Serbia, orĭ sĕ ceră naturalisarea, orĭ sĕ părăsescă ţéra.

Seceta în Mesopotamia anulŭ acesta e în atâta de mare încâtŭ, în locurile unde nu esistă irigaţiunĭ, nu se vede nicĭ unŭ firŭ de érbă. Tóte cerealele nesupuse irigaţiunei suntŭ cu desĕvîrşire uscate. Dela 3/15 Ianuarie n'a căduţŭ o picătură de apă. Acestŭ faptŭ e cu totulŭ estraordinarŭ. Acestea suntŭ comunicate de d. Metaxas din Bagdad.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 27 Iunie st. n. 1889.

Bancnote româneseĭ	Cump.	9.43	Vênd.	9.45
Argintŭ românescŭ -	„	9.40	„	9.44
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.41	„	9.45
Lire turcescĭ - - -	„	10.65	„	10.70
Imperialĭ - - - -	„	9.65	„	9.70
Galbinĭ	„	5.58	„	5.62
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.59	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	122.—	„	123.—
Discontulŭ - - - -	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iunie st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.60
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	94.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112.60
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	104.90
Bonurĭ cu clasa de sortare - - - -	104.90
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ - - -	104.90
Bonurĭ cu cl. de sortare - - - - -	104.90
Bonurĭ rurale transilvane - - - - -	104.90
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresсŭ - - - - - - - - -	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresсŭ	139.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului - -	126.25
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	82.75
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	83.50
Renta de aurŭ austriacă - - - - - -	109.20
Losurĭ din 1860 - - - - - - - -	140.50
Acţiunile băncei austro-ungare - -	906.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar. -	312.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr. -	301.50
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - -	5.67
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - -	9.46½
Mărcĭ 100 imp. germane - - - -	58.25
Londra 10 Livressterlinge - - - -	119.25

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe șése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe șése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe șése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai ușorŭ și mai repede prin **mandate poștale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, se binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Tren de persóne	Trenŭ accelerată	Trenu omnibus	Trenu mixt
Viena	11.—	8.—		
Budapesta	8.31	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.20	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	2.22	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	4.18	7.01	8.46	1.51
		7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezo-Telegd		7.41	10.21	2.55
Rev		8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia		9.05	1.57	4.49
Huiedin		9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriș			4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădĕșel			4.58	6.38
Clușiu		10.35	5.26	6.56
	11.02			7.15
Apahida	11.23			7.48
Ghiriș	12.44			9.13
Cucerdea	1.27			10.04
Uiora	1.34			10.12
Vințulu de susŭ	1.42			10.19
Aiud	2.07			10.45
Teiușu	2.26			11.34
Crăciunelu	3.11			12.11
Blașiu	3.24			12.29
Micăsasa	3.54			1.10
Copșa mică	4.09			1.30
Mediașŭ	4.39			2.14
Elisabetopole	5.11			2.54
Sighișóra	5.45			3.35
Hașfalĕu	6.12			4.07
Homorodŭ	7.32			5.54
Agostonfalva	8.17			6.39
Apatia	8.37			7.13
Feldióra	9.06			7.45
Brașovŭ	9.45			8.32
	1.55	5.32		
Timișŭ	2.53	6.15		
Predealŭ	3.28	6 47		
Bucurescĭ	9.35	11.50		

Predealŭ—Budapesta

	Tren de persóne	Trenu accelerată	Trenu mixt	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ			7.30	*)
Predealŭ		4.40	1.14	5.05
Timișu		9.12	1.45	6.22
Brașovŭ	—.—	9.41	2.32	7.23
	4.54	10.17	7.07	
Feldióra	5.37		7.44	
Apața	6.15		8.09	
Agostonfalva	6.43		8.29	
Homorodŭ	7.31		9.07	
Hașfalĕu	9.09		10.34	
Sighișóra	9.33		10.46	
Elisabetopole	10.02		11.09	
Mediașŭ	11.04		11.35	
Copșa mică	11.24		12.19	
	11.39		11.59	
Micăsasa	11.57		12.15	
Blașiu	12.30		12.43	
Crăciunelŭ	12.45		12.55	
Teiușŭ	1.13		1.07	
Aiudŭ	2.18		2.11	
Vințulŭ de susŭ	2.48		2.33	
Uióra	2.56		2.40	
Cucerdea	3.14		2.46	
Ghirișu	4.01		3.27	
Apahida	5.28		4.47	
Clușiu	5.56		5.08	
	6.45	5.32		8.—
Nădășelŭ	7.06			8.36
Gîlŭbău	7.22			9.02
Aghireșŭ	7.37	6.11		9.32
Stana	8.03			10.11
B. Huiedin	8.24	6.43		10.51
Ciucia	9.04	7.12		12.16
Bucia	9.20			12.50
Bratca	9.37			1.19
Rev	9.55	7.51		2.—
Mezo-Telegd	10.20	8.17		3.04
Fugyi-Vásárheli	10.47			3.36
Várad-Velencze	10.57			3.52
Oradea-mare	11.04	8.42		4.03
	11.19	8.47	10.50	4.47
P. Ladány	1.19	10.08	1.33	7.30
Szolnok	3.31	11.51	3.29	11.51
Budapesta	6.30	1.55	7.45	9.55
Viena	1.40	7.15	6.05	

*) Comunică numai în fiecare Vinerĭ.

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenu omnibus	Trenu de pers	Trenu de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradu		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovațŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulișu	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborșinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăștia		11.—	11.39
Șibotŭ		11.29	12.01
Vințulu de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiușu	9.54	1.06	1.24

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu mixt	Trenu de pers.	Trenu mixt
Teiușŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vințulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Șibotu	1.01	4.43	
Orăștia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborșinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulișu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaț	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Hațegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Banița	11.50	3.53
Petroșeni	12.30	4.25

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșeni	9.36	4.26
Banița	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Hațegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timișóra

Aradu	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Nemeth-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Nemeth-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradu	9.27	4.05

Ghirișŭ—Turda

Ghirișu	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirișŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirișŭ	8.50	3.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	6.—
Sighișóră	8.56

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa-mică		2.05	4.35
Șeica mare		2.38	5.05
Lomneșŭ		3.22	5.46
Ocna	8.—	3.46	6.17
Sibiiu	8.35	4.18	6.40

Sibiiu-Copșa-mică

Sibiiu	2.30	9.10	9.50
Ocna	3.04	9.37	10.14
Lomneșŭ		10.05	10.40
Șeica mare		10.40	11.10
Copșa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oșorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheța	3.35	10.50	3.58
Ludoșŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Mirașteu	5.21	12.36	6.08
Oșorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-sás.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

Reghinul-sás.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Mirașteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoșŭ	8.31	2.02	12.06
Cheța	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski)

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșu	4.30
Țagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistrița	11.—

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	3.—
Țagu-Budatelecu	6.49
Murĕșu-Ludoșu	9.35

Notă: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemneză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.